VarāṅgaC. 13. 30; DaśKuC. 11. 5; 99. 11; 107. 4; अगतिं शरणागतं हरे कृपया ···आत्मसात्कुरु MukuMā. 9(3); Kāvyālaṅ.(Ru.) 2. 28; संसारदुःखखिन्नानामगतीनां शरीरिणाम् । पुत्रालिङ्गनमेवात्र परं विश्रान्तिकारणम् BrahmP. 154. 19; PadmP. iv. 82. 44; अकिञ्चनोऽगतिरत्राधिक्रियते VedāntRaMañ. 3. 8 (102. 6); Subhāṣi. 792; महेशानमगतीनां गतिं परम् । सोऽथ ससार KathāKau. 10. 27; Nārāy. iv. 17. 1; BhikṣāKā. 11. 17; S'atTrayī. 603; PādaTā. 5. 18; **2** devoid of movement, static, immobile अपि···पवनश्चागतिर्भवेत् Rāmā. vi. 796*. 9; भोक्ता तृप्यति नाभोक्ता गन्ता गच्छति नागतिः YogVā. ii. 7. 17; अगतीनां क्रियाधारैः गुणसामान्यकर्मणाम् PramāVār. 2. 68; चेतसामगतीनां च क्रियाधारैः प्रयोजनम् TattvSaṁ. 1907; 802; GītāBh.(S'aṅ.) 123. 7 (*on* 4. 18); YogBh. 12. 6 (*on* 1. 7); उदयात्प्राक्गतिवदगतेर्गतिरात्मनः BṛĀraUBhVā. iv. 4. 237; विन्ध्योऽगतिः यतस्तस्मात्तस्याप्राप्तिः TattvVai. 12. 28 (*on* 1. 7); प्राप्य चाश्मलोष्टशरधानवतीं महीं मन्दगतिरगतिर्वा भवति Hastyāyur. 336. 4 (2. 71); SevyāSev. 6; **3** having no access इन्दोरगतयः पद्मे सूर्यस्य कुमुदेऽशवः RaghuVa. 17. 75 = SūktiRa. 39. 20; **4** having no (good) course (after death) गंगा परित्यजेत्तं वै सोऽगतिश्चिरनारकी BṛDharmaP. i. 55. 55.

²**अगति** (a-gati) *adj.* not preceded by (grammatical) *gati* कुत्सने सुबन्ते परे सगतिरगतिरपि तिङ् अनुदात्तः SiddhāKau. 663A. 8.

¹**अगति** (a-gati) *f.* **1** absence of access, non-entrance **2** absence of (good) course **3** one who is beyond reach **4** (denotation or meaning) other than forward movement **5** absence of any other alternative, helplessness, lack of any other way out **6** absence of movement, static position **7** cessation of transmigratory movement **8** absence of comprehension, non-cognition **9** bad policy, evil path **1** absence of access, non-entrance अगतिस्तत्र रामस्य ··· आदाय मैथिलीं यत्र गमिष्यामि विहायसा Rāmā. iii. 750*(5); प्रमदानामगतिर्न विद्यते Saund. 8. 44; BuddhaC. 10. 34; अगतिर्यत्र चाङ्कुल्यास्तनुगम्भीरमर्मसु ।···तत्र शस्त्रं न पातयेत् Hastyāyur. 455. 18 (3. 10); अशक्तान्यत्र कर्माणि···। अचेतनत्वादगतेः स्वर्गादिफलभूमिषु SarvaSiSaṁ. 5. 7; मनोरथानामगतिर्न विद्यते KumāSaṁ. 5. 64; Vikramo. 2. 11(12); व्यतिरेकस्य चाऽगतेः सर्वशब्दैरशेषार्थप्रतिपत्तिः प्रसज्यते S'lokaVār. 5(5). 88 (428. 3); NyāyVi. 2. 115; अगतिं तेन जानीमो गतिं नैवच नैव च LiṅgaP. i. 31. 35; BhikṣāKā.5. 1; **2** absence of (good) course during transmigration यत्र··· । मुह्यते प्राणिनां ज्ञात्वा गतिं चागतिमेव च MahāBhā. xi. 8. 39; भूतानामगतिं गतिम् । वेत्ति विद्यामविद्यां च AgniP. 378. 13; सक्तोऽगतिमवाप्नोति GaṇeP. ii. 139. 19; AvantiKa. 227. 4; **3** one who is beyond reach (विष्णुः) यो गतिर्धर्मयुक्तानामगतिः पापकर्मणाम् HariVaṁ. 30. 30 = VāyuP. ii. 35. 36 = BrahmāṇḍP. iii. 72. 35 = BrahmP. 179. 40; **4** (denotation or meaing) other than forward movement शदेरगतौ तः P. vii. 3. 42 = CāndraVyā. vi. 1. 54; JaineVyā. v. 2. 49; व्यतिहृतेऽगतिहिंसाशब्दे हृवहश्चापरस्परान्योन्येतरेतरे S'ākaṭaVyā. i. 4. 76; iv. 1. 199; SiddhHe. iii. 3. 23; MugdhaBo. 8. 45 (85. 20); 18. 14 (124. 13); **5** absence of any other alternative, helplessness, lack of any other way out अगत्या स्वजनं त्यजामि BuddhaC. 9. 31; 9. 80; 10. 36; अप्रदाता जनश्चायमित्यगत्या हता वयम् JātaMā. 78. 6 (12. 7); 145. 10 (23. 11); अगतिश्चैषा यल्लक्षणापरिग्रहः S'ābaBh. 1545. 18 (*on* vii. 2. 13); 1607. 2 (*on* viii. 2. 7); SphoṭSi. 97. 4; बुद्धेरगत्यभि(हिता परोक्षेऽप्यस्य गो)चरे PramāVār. 1. 219; PramāVāSvopVṛ. 73. 2; तत्र वचनेनैवासमवेतार्थमन्त्रविधान सामर्थ्यादगतेरदृष्टार्थाश्रयणम् TantrVā. 407. 14 (*on* ii. 1. 23) सेना ··· आगत्यागत्या । ···आह त्वा Kāvyālaṅ.(Ru.) 3. 43; अगतिः प्रमाणान्तरादलाभः NyāyVāPari. 273. 7; NyāyKa. 56. 3; बाध्यबाधकभावाभावे सत्यगत्या विकल्पः Bhām. 69. 17 (*on* i. 1. 2); 209. 20 (*on* i. 3. 14); TantrRa. 86. 4; अगत्या···अतीन्द्रियाहवनीयादिस्वरूपशेषताधानस्याश्रीयते Aparā. 1032. 26 (*on* 3. 205); अगत्यैव क्षत्रियवैश्ययोर्दासत्वाङ्गीकारः कार्यः SmṛtiCan. iv. 462. 16; v. 182. 12; NyāyKu. 83. 1; 166. 4; S'rutaPra. iA. 94. 24 (*on* i. 1. 1); CaturCin. iii(1). 150. 12; iii(1). 337. 12; VedāntKau. 187. 14 (*on* ii. 2. 12); घट इव तदचित्त्यान्ममात्मेत्यगत्या TattvMu. 1. 1; NyāySiA. 235. 7; S'atDū. 64. 21; 141. 1; NyāyMāVi. 41. 24 (*on* i. 4. 2); 124. 27 (*on* iii. 2. 4); VivaPraSaṁ. 5. 20; Kāśi. i. 206. 21 (*on* 4. 9); NyāySu.(So.) 17. 25 (*on* i. 2. 5); 35. 18 (*on* i. 2. 7); SaṅkarKāBh. 93. 12 (*on* ii. 3. 13); 107. 21 (*on* ii. 4. 23); अक्षादिपदेषु त्वनेकार्थत्वमगत्या TantrRaha. 33. 28; SāṁkhyaPraBh. 7. 12 (*on* 1. 1); S'ivārkaMaDī. i. 34. 12 (*on* i. 1. 1); i. 63. 34 (*on* i. 1. 1); i. 66. 33 (*on* i. 1. 1); i. 276. 19 (*on* i. 1. 25); i. 305. 6 (*on* i. 2. 1); i. 381. 23 (*on* i. 2. 22); i. 457. 3 (*on* i. 3. 25); VidhiRa. 2 (8. 15); 10 (54. 16); 20 (116. 13); SiddhāLeSaṁ. 261. 10; PariVṛ.(Sī.) 186. 1; VaiyāBhū. 3. 1 (*on* 2); 16. 20 (*on* 2); 125. 4 (*on* 25); अगत्या स्तुतिसमर्पकस्यैवार्थवादस्य फलसमर्पकत्वम् MayūMā. 10. 32 (*on* i. 2. 2); 722. 1 (*on* x. 5. 7); GuruCan. i. 92. 17; SiddhāTa. 28. 3; VīraMi.(Vyavahāra.) 271. 23; VīraMi.(saṁskāra.) 306. 9; 694. 5; 706. 24; VyutpaVā. 127. 32; 133. 8; 182. 9; MīmāNyāPra. 200. 19; SiddhāSi. i. 19. 11; MīmāKau. i. 15. 26 (*on* i. 3. 3); i. 53. 8 (*on* i. 3. 7); i. 59. 12 (*on* i. 3. 9); iii(2). 75. 12 (*on* ii. 1. 12); iii(2). 202. 11 (*on* ii. 2. 16); iii(2). 254. 3 (*on* ii. 2. 21); BhāṭṭDī. i. 43. 24 (*on* i. 3. 4); AdvaiSi. 794. 14; BhāṭṭCin. i. 3. 9 (*on* i. 1. 1); परे तु ··· तत्प्राप्तस्योपजीव्यत्वेन सर्वथा बाधायोगादगत्या ··· विकल्प एवेति BālamBha. i. 70. 2 (*on* 1. 14); AlaṅkāMañ. 169. 2; **6** absence of movement, static position आत्यां गत्या तथागत्या···। वित्तात्मानम् YājñaSm. 3. 170; न गतिस्तवास्ति सुरनाथ नागतिः HarVi. 6. 52; गत्यगती प्रवृत्तिनिवृत्तिकारितौ चेष्टाविशेषौ VīraMi. 890. 28 (*on* 3. 170); अगत्या एकावस्थानतया BālaKrī. ii. 62. 8 (*on* 3. 171); **7** cessation of transmigratory movement अदृष्टनाशादगतिः तत्संस्कारो न चेतना PramāVār. 2. 263; **8** absence of comprehension, non-cognition अनन्यत्वेऽपि सत्त्वस्य कथं पूर्वधियागतम् । तस्यागतौ हि वस्त्वेव नोपलभ्यं प्रसज्यते TattvSaṁ. 458; आत्मनि अगतिः अनवबोधोऽपरिज्ञानमत्र नास्ति KaṭhUBh. 126. 16 (*on* 2. 8); सामान्यमन्यथासिद्धं न विज्ञानार्थयोस्तथा । अदृष्टेरर्थरूपस्य प्रमाणान्तरतोऽगतेः NyāyVi. 2. 31; **9** bad policy, evil path योऽर्जुनोऽसौ स रुष्टोऽपि नामेजे ह्ययतीरिह । नुरर्थकमनीषोमा नागत्यास्तु तथोतिजे RāghPāṇ.(Dha.) 18. 69; अगतिर्दुर्मार्गः गतिः सन्मार्गः BhārBhāDī. *on* xii. 16. 6. **अगत्या** (a-gatyā) *adv.* [Inst.] helplessly, without any other course being left, forcibly, necessarily शनैरगत्या गुरुमन्वगच्छत् Saund. 5. 19; विकल्पश्चान्यतरपरित्यागकारणाभावादगत्या अभ्यनुज्ञायते ĀgaPrā. 61. 12; अगत्या गतिकाले च मन्त्रस्नानं समाचरेत् S'ivaP. i. 13. 24 (12A. 3); अप्रतिपन्नस्यैव बाधस्यागत्या परिकल्पनम् S'rīBh. 113. 3 (*on* i. 1. 1); अनिर्गतवृत्त्यवच्छिन्नचैतन्यमेव ···विषयगोचरमगत्यार्थादभ्युपगम्यते SiddhāLeSaṁ. 215. 7; तद्धर्मावच्छिन्नविशेषकस्य तत्प्रकारान्वयबोधे हेतुत्वमगत्याङ्गीकार्यम् S'aktiVā. 73. 9.

²**अगति** (a-gati) *f.* a word other than a *gati* (Gr.) चनचिदिवगोत्रादितद्धिताम्रेडितेष्वगतेः P. viii. 1. 57; Vār. 1 (*on* P. viii. 1. 57); कुत्सने च सुप्यगोत्रादावगतिरपीति MahāBh. iii. 380. 10 (*on* P. viii. 1. 68); एषु षट्सु परेषु अगतेरुत्तरं तिङन्तं नानुदात्तम् Prasā. ii. 788. 25.

¹**अगतिक** (agati-ka) *adj.* [*f.* -ā] **1** having no other course or alternative (helpless) इयं तावदगतिका गतिर्यदुच्यतेऽनभिधानादिति MahāBh. ii. 12. 19 (*on* iii. 1. 7); दण्डस्त्वगतिका गतिः YājñaSm. i. 346 = VisṇuDhaP. i. 212. 4; Mitā. 117. 20 (*on* i. 346); VīraMi. 371. 15 (*on* i. 346); वदन्ति सर्वे नीतिज्ञा दण्डस्यागतिका गतिः BṛParāSm. 12. 41; अगतिका ह्येषा गतिः S'ābaBh. 1963. 5 (*on* x. 5. 47); विमानस्याप्यगतिकस्य···किं प्रायश्चितम् HarṣaC. 299. 15; अगतिका हीयं गतिः यत्कल्पनिकभेदाश्रयणम् BrahmSūBh.(S'aṅ.) 166. 14 (*on* i. 3. 14); BṛĀraUBh. 627. 9 (*on* iv. 4. 7); प्राणवशेन वेत्यगतिका गतिरिति वृद्धाः AbhinBhā. ii. 401. 17 (*on* 17. 138); तस्मादगतिकस्तावद्वरं मिथ्या ब्रवीम्यहम् KathāSaSāg. v. 1. 60; रामरावणयोर्युद्धं रामरावणयोरिव इत्यगतिका गतिः PrakaVi. 243. 24; 424. 24; लक्षणा चागतिका गतिः TattvPrakā. 150A. 3 (*on* iii. 2. 2); NyāySu.(Ja.) 4B. 4 (*on* i. 1. 1); Subodhi. 50. 21 (*on* 2. 118); ManvaMu. 279. 11 (*on* 7. 176); द्रुमास्त एवागतिकाः Subhāṣi. 797; 1211; **2** motionless विमानस्याप्यगतिकस्य···किं प्रायश्चित्तम् HarṣaC. 299. 15; दूरीकृतस्वार्थलवा जनस्य समुद्यता ये भुवि तापशान्त्यै । द्रुमास्ते एवागतिकाः Subhāṣi. 797; **3** not subject to passing away, [DBHS.]

²**अगतिक** (agati-ka) *adj.* having no (grammatical) *gati* अगतिकस्यापि यथा स्यात् । ··· सिद्धं पूर्वेणागतिकस्य MahāBh. iii. 380. 7 (*on* viii. 1. 68); iii. 365. 22 (*on* viii. 1. 4)

अगतिकगति (agatika-gati) *f.* the last resort, the only course left with no other alternative पारम्पर्यं ह्यगतिकगतिं कारणादाश्रयन्ते SaṁkṣeS'ā. 1. 376 (278. 24); PadMañ. *on* KāśiVṛ. (*on* P. i. 1. 61); VaiyāBhū. 133. 14 (*on* 27); निषेधानित्यत्वं त्वगतिकगतिः LaS'abdeS'e. i. 118. 16; अगतिकगत्याश्रयणस्यायुक्तत्वात् BālamBha. iii. 96. 7 (*on* 3. 56/57); i. 44. 25 (*on* 1. 14)

अगतिकगतित्व (agatikagati-tva) *n.* the state of being the (only) course with no other alternative left यूपादिपदानामगतिकगतित्वात् PrakaVi. 75. 21; 755. 23; विज्ञानेश्वरेण तु श्राद्धे क्रतौ गच्छतोऽपि न दोष इत्युक्तं तत्त्वगतिकगतित्वे ज्ञेयम् NirṇaSi. 286. 22; तदुभयस्याप्यगतिकगतित्वात् MayūMāli. 362. 6 (*on* iv. 1. 14); तथापि मन्दसदृशग्रहणस्यागतिकगतित्वेन ··· मुख्यमेव समाधानम् ··· उक्तम् SetuBa. 249. 13; BālamBha. i. 190. 34 (*on* 1. 53)

अगतिकगतिन्याय (agatikagati-nyāya) *m.* the maxim of the last resort (the only way or course without any other alternative) तुल्यबलविकल्पो हि···अगतिकगतिन्यायेन क्वचिदेवाश्रीयते TantrVā. 89. 18 (*on* i. 3. 3); न